

Každé ráno pohledem z okna vyprovázím do mateřinky a do školy své pravnučky: Vochomůrku a Křemílka. Samozřejmě se tak nejmenují, ale ta podoba! Malý upovídaný rarášek nenechá nic a nikoho v klidu. Starší prvňáček klidný, přemýšlivý. Celý den jsou oba v jednom kole. Tréninky v hokeji, kroužek hasičský, junák, další sportovní aktivity. A samozřejmě dnes už i příprava školních úkolů. Je tak málo času! Na setkání, povídání. Máme však takové vymoženosti jako mobilní telefony, tablety. Není problém tyto dva kulíšky denně naživo vidět a sledovat je.

Žijeme v příliš uspěchané době. V době každodenních změn a výzev. A času je stále méně a méně.

V podvečer usedám do křesla. V myšlenkách otevírám velkou knihu. Knihu plnou vzpomínek, radostných i méně radostných událostí. Knihu života. Mnohá slova a příběhy pro vás zatím k nechápání. Chci vám přiblížit dobu a čas, ve kterém jsem žila. Pro záznam vzpomínek proto nechám psané vyprávění. A právě začínám.

Narodila jsem se v první polovině minulého století. Dětství mé i mých vrstevníků bylo spojeno s přírodou. Většinu volného času jsme trávili venku na hřišti, podnikali dobrodružné výpravy do okolí. V nedalekém remízku se stavěly bojové bunkry. Mužstvo bylo vždy připraveno na vpád nepřátel z vedlejší ulice. Oblíbené jsme měli i brouzdání v malé říčce, protékající naším městem. V té době protékala korytem čistá voda, ve které ti nebojácní lovili raky a také běličky.

Parta z naší ulice chodila do stejné mateřské školky. Pravda, zde už byl náš pohyb poněkud organizovaný a byla nastavena také pravidla chování. Velké množství her jsme však trávili na školní zahradě, poznávali květiny a s panem správcem dohlíželi na dodržování pořádku. I po letech jsme vzpomínali na naše paní učitelky. Nejoblíbenější však byly paní kuchařky, které pro nás kromě pěkného slova měly připravené vynikající dobrůtky.

Po návratu ze školky jsme opět pokračovali hrami v přírodě. Podle ročního období jsme chodili pomáhat sbírat klásky na strniště, opékat brambory v čase podzimu. V zimě se sáňkovalo z kopečka na louce a hrál hokej. Nejdříve se však odmetaly cesty ke dveřím a k vratům, to byl v zimě náš nepsaný každodenní úkol. V létě jsme trávili čas u rybníka. Všude jsme běhali pěšky nebo na kolech. A času jsme měli skutečně dost. V té době neexistovala televize, takže i večery byly zaplněny našimi hrami. Ani na dovolené se nejezdilo, rodiny neměly automobily. Cestování k babičkám jsme podnikali vlakem, v lepších případech i autobusem.

Vy, mí malí kulíšci, jste s rodiči už procestovali kus světa. Letadlem k moři, do vzdálených míst jste jeli autem. Na rozdíl od vás já s babičkou a dědečkem podnikala královské jízdy s bryčkou a koněm Vorwertzem až na Vranovskou přehradu. Na silnicích ještě nejezdilo tolik aut, převážně povozy s koňmi a kravkami. Cestou jsme sledovali tu krásu přírody. Na lesní cestě velkou rychlostí přeběhl zajíc, kousek za smrkem vykukovala srnečka s kolouškem. Všude klid, božský klid! Jen Vorwertz do taktu odpočítával své kroky. A ta vůně lesa! Mám pro vás fotečku z jedné takové královské jízdy. A musím vám říct, od té doby jsem už nikdy nepocítila takovou lesní vůni, nezaznamenala krásu a klid vysokých smrků.

Čas bezstarostných her a pobyt ve školce rychle uběhl. A my nastoupili do „velké“ školy. Učili jsme se číst, psát, počítat. Tehdy ještě neexistovaly digitální technologie, takže k získávání informací jsme používali učebnice, knihy nebo časopisy. Ve škole vládla přísnější disciplína než dnes. Samozřejmostí byla kázeň, slušnost, dodržování pravidel školního řádu. Nebyli jsme jen vzorní žáci. Byli mezi námi i výtečníci, kteří si tento statut udrželi po dobu celé školní docházky. Učitelé byli pro nás autoritami. Problémy s učivem nebo naši nekázní byly řešeny učiteli na školní „půdě“. Doma byla náprava sjednána rychlostí blesku. Po ukončení docházky základní školy přišlo rozhodování, co dál. Někteří spolužáci zvolili formu dalšího studia, jiní se učili řemeslu a nebo nastoupili přímo do zaměstnání.

Během dospívání a studentských let došlo ve společnosti k uvolněnější atmosféře. Děvčata se začínala zajímat o poslední trendy západní módy, hoši sledovali Beatles, Queeny a další cizí hudební skupiny. Přicházely a odcházely naše první studentské lásky. Na brigádách jsme občas obdrželi finanční odměnu, a tak jsme mohli chodit tancovat nebo na odpolední čaje. Měli jsme méně možností cestovat do ciziny. Bylo však více společenských aktivit, přátelských setkání a cestování po naší vlasti. Při našich studiích už dochází k velkému rozvoji nových technologií. Poprvé se setkáváme s počítači a s ostatními novinkami výpočetní techniky. V tom čase končíme studia. Po prvních nesmělých krůčcích vcházíme do skutečného života. Plníme si své sny. Zakládáme rodiny. A jedeme dál!

Dostali jsme se do doby rozvinutých technologií a digitalizace. I malí školáci už vyrůstají s chytrými telefony, tablety, poradí si i s internetem. Ve škole bude postupně ubývat používání

učebnic, diktáty a písemná zkoušení už nahrazují online testy. V této životní oblasti je rozvoj technologií rozhodně vítán.

Osobní kontakt je téměř plně nahrazen používáním internetu, sociálních sítí. Máme možnost spojení s celým světem, komunikace probíhá přes sociální sítě, chaty. Vaše generace si na tyto vymoženosti už zvykla. Bezprostřednost, sounáležitost a osobní kontakt. Ten velice chybí.

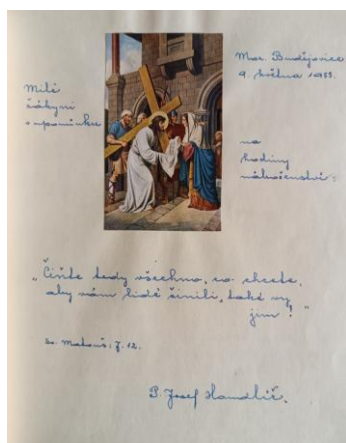
Společné chvíle s vámi, broučkové, mi stále chybí. Váš smích i bratrské škádlení. Já vím, já vím, vidím vás na tabletu. Ale naživo je naživo! Taková byla a je moje generace.

Každá generace se snaží zanechat následujícím pokračovatelům rodu nejen své vzpomínky. Také doporučit a naznačit cestu dalších let, upozornit na úskalí, která mohou nastat. I já dostala rady do života. K nahlédnutí vám nechávám jen některá z nich.

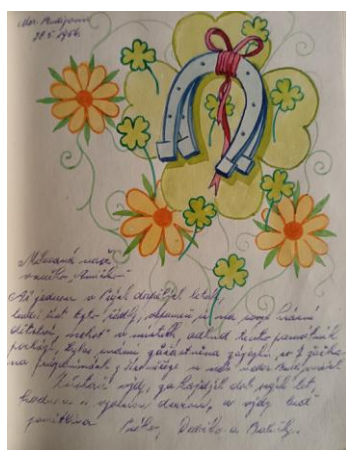
R. 1950

Dárek od babičky a dědečka
Památník Malé Svatoňovice

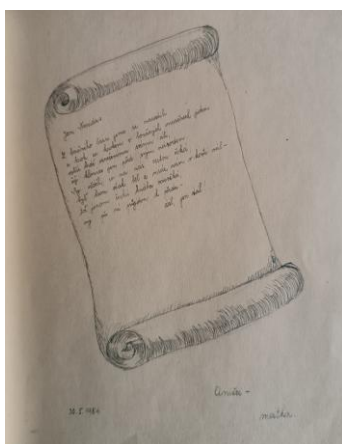
M. Budějovice
9. 5. 1953

„Čiňte tedy všechno, co chcete,
aby lidé vám činili, také vy jim!“
Sv. Matouš: 7.12.

M. Budějovice
30. 5. 1954

Milovaná naše vnučko „Aničko“
Až jednou v Tvých dospělých letech, budeš číst tyto řádky, vzpomeň si na svoje krásné dětství, neboť v místech, odkud tento památník pochází, bylas námi zúčastněna zájezdu co 7 žačka na prázdninách z Kroměříže u nás v Mor. Budějovicích. Zůstaň vždy, za každých dob svých let hodnou a vzornou dcerou a vždy buď pamětliva Tvého dědečka a babičky.

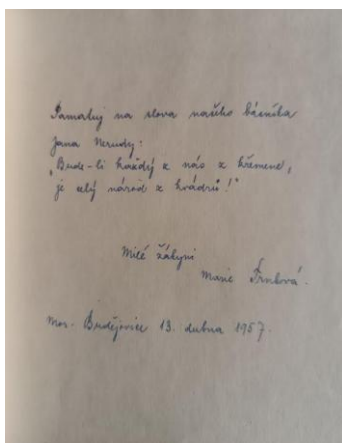

30. 5. 1954

Jan Neruda:

Z bouřného času jsme se narodili
a krok za krokem v bouřných mračnecích jdeme
vstříc hrdě vznešenému svému cíli,
šijí kloníce jen před svým národem.
My věděli, co na nás cestou čeká,
byť hrom však bil a mráz nám v košili vál -
toť jenom česká hudba odevěká,
my při ní půjdeme k předu - dál jen dál!

Aničce - matka

Mor. Budějovice 13. dubna 1957

Pamatuj na slova našeho básníka
Jana Nerudy
„Bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádrů!“

(prof. 6. tř.)

R. 1951

Královská jízda na Vranovskou přehradu
s koněm Vorwertz a bričkou
s mým drahým dědečkem a babičkou

(ta malá v bílých šatičkách a velkou mašlí jsem já)

A teď už, prosím, přijměte mé rady a doporučení. Takovou GPS pro cestu vašimi životy. Možná, že všemu teď ještě neporozumíte. Nevadí. Vraťte se později. Až přijde váš čas!

Je důležité neustále se učit, ve škole i v každodenním životě. Rozvíjet dál své myšlení. Technologie a digitalizace jdou rychlým krokem vpřed.

Hledejte svou cestu. Nebojte se chyb, protože ty vás posunou dál než jakýkoli úspěch. Z každé i neúspěšné chvíle si vezměte ponaučení. Ve své činnosti buďte vytrvalí a odhodlaní překonávat překážky.

Najděte odvalu a nepřestávejte snít a uskutečňovat své plány. Nezalekněte se prvních neúspěchů a pokračujte.

Uvědomte si, že nejdůležitější v životě budou pro vás lidé, na které se budete moci spolehnout. Pečujte o svou rodinu, přátele. Jedno z pravidel slušného chování je i pozdrav. Věnujte ho nejen přátelům a známým, ale i těm méně známým. Mezilidské vztahy jsou to nejcennější v našem životě. S respektem proto přistupujte ke svému okolí.

Naučte se s vděčností přijímat to, co pro vás zanechává generace před vámi. Projevte jí svůj zájem, pomozte a naslouchejte. Mějte úctu a lásku ke starší generaci. Budete pokračovateli v její cestě.

Vyjádřete pokoru za to, že jste mohli být v její blízkosti, že jste mohli být i její součástí.

Nezapomínejte na slovíčka „prosím“ a „děkuji“. Jsou v životě důležitá. Ten, kdo dává dárek nebo poskytuje jakoukoliv službu, chce udělat radost vám. A tato dvě slovíčka jsou za to odměnou.

Chraňte přírodu, která nás obklopuje. Je to velký dar. Naslouchejte jejímu tichu a připomínejte si, že jste její součástí. Stromy, které dnes zasadíte, budou stínem a kyslíkem pro ty, kteří přijdou po vás. Máme povinnost zanechat zemi lepší, než jsme ji našli.

Pomalu zavírám knihu povídání a vzpomínek, s trochou moudra a rad.

Mám jedno velké přání, a to už bude úkolem pro vás. Miluji vůni benzínu, auta, jízdu autem. Nedávno jsem zaznamenala informaci o prvním létajícím automobilu. Jak ráda bych se s vámi takovým zázrakem proletěla! Z výšky si prohlédla naši krásnou zemi a naši sladkou Moravu. Prozatím zůstávám ještě nohama na zemi. Společně tu „letojízdu“ jistě zvládneme!

Však já si počkám!

Mým drahým pravnoučkům Kubíčkovi a Maťovi
s láskou předává babička Anička